

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ruКЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къырал жумушла

Сёлешиуню ёзеги – республиканы социал-экономика болуму

Бу кюнде Пятигорскда РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толу эркинликке келечиси Юрий Чайканы бла КъМР-ни Башчысы Казбек Кокону тобешулерин болганды. Ала республиканы социал-экономика болумун сюендиле.

Белгиленгенча, баш макроэкономика кёрюмдюле иги болганлай къаладыла. Эл мюлкде, жарашдырыучу промышленностьда, жашау журтла эмда жолла ишлеуде, сатыу-алыуда ёсум эсленеди. Республиканы кеси файдаларына да къошула барады. Бюджет ахчагъа ишлеуленени хакълары да 2019 жылдан бери аз-аздан кебейеди. Республикада жашагъанланы файдаларыны ёсе барыулары жаны бла КъМР алчылыккыны тутады. Ала быйылны биринчи жарымында 15,7 процентге ёсгендиле.

Туризм да терк атламыла бла айныды. Январдан августха дери туристлени саны 1,1 миллионнга жетгенди. Ол а былтырны бу кезиунден 20 процентге асламды. Элбрус Россияни солурга иги онлары болгъан беш табиигъат тийрелеринден бирине саналады. Модуль къонакъ юле къурауа республикагъа 573 миллион сомдан аслам бёлёнорюкдю. Нальчикде да туристлеге къошакъ жерле къурауа белгиленеди. Бюгонлюкде къонакъ юле бла байламлы беш уллу проект бардырыла турады.

Россияни Президентини Владимир Путини башламчылыгы башланган миллет проекте инсанланы жашау болумларын игилендирге себеплик этедиле. Тогуз мектеп, 9 маданият мекям, 52 сабий сад ишленгендиле, 14 багъуу учреждение жангыртылганды, жолланы 830 километри тап халгъа келтирилгендиле. Миллет проекте бла байламлы ишле андан ары

бардырыладыла. Инфраструктура объекте, жашау журтла, жолла ишленеди, 80-ден артыкъ уллу объект жангыртылады эмда айбатландырылады. Миллет проектлени толтурууа республикагъа 11 миллиард сомдан артыкъ бёлёнгенди.

СВО-гъа къатышхан аскерчиле, аланы юйюрлерине тутучлулукъ этюге, «Ата журтну къорулауучулары» фонду ишине, «Жигитлени сабийлери» проектни жашауда бардырыуа да тобешууде уллу эс бурулганды.

Казбек Кокон Юрий Чайкагъа Нальчикде онкология диспансерни бла поликлиниканы къурулушларына,

Чегемде Шимал Кавказда бек уллу теплицаны къурауа, Элбрус районда гипс заводну ачылырына себеплик этгени ючюн жорек ыразылыгын билдиргенди. «Чегемде июльда ишлеп башлагъан теплицаны комплексе биринчи тирлик алынганды. «Гипсолитде» уа шёндю 175 адам урунады. Ол саулайда кюч алса, анда урунганланы саны 220-гъа жетерикди», - деп билдиргенди регионну оночусу полпреде.

**КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствосуну
пресс-службасы.**

Эл мюлк

Сугъарыуа – 670 миллион сом

Къабарты-Малкъарда эл мюлк жерлени сугъарыу ишлени бардырыуа быйыл къошакъ халда 670 миллион сом жибериллики. Тийишли буйрукъгъа РФ-ни Правительствосуну Председатели Михаил Мишустин кюл салганды, деп билдиргенди КъМР-ни Эл мюлк министрствосундан.

Ахча битеу да 26 регионга бериллики. Аны хайырындан бизни республикада сугъарыу системала эмда гидротехника объекте ишлениркидиле эмда жангыртыллыкъдыла. Дагъыда талай жерлени терекледен бла юлколден тазалап, эл мюлк ишлеге жарарча этерге боллукъды.

Мадар

«Экинчи Чегем – Булунгу» жангыртылады

Бу жол Чегем тарны ичи бла барады, кеси да төрт элни, эки альпинист базаны, башха солуу объектлени бир бирлерине къошады. Аны узунлугу 65 километрди, аны себепли жангыртыу ишле кезиу-кезиу бардырыладыла, деп белгиленгенди КъМР-ни Транспорт эмда жол мюлк министрствосундан.

Специалистле былтырдан бери Чегем чучурланы къатында ишлейдиле, ары дери уа Тёбен Чегемни бла Хушто-Сыртны арасында участканы тап этип бошагандыла.

Шёндю жолну жанларын кючлендирген хуналаны бетон къуюп жарашдыра турадыла эмда бордюрла орнатадыла. Бир-бир жерлерин а кенгертип барадыла. Чучурладан башлап, Булунгуа дери кесегинде да бетон ишле барадыла. Аланы бошагандан сора эски быргылыны алышырыкъдыла, жолну мурдорун жарашдырыкъдыла, тротуарла ишлеркидиле эмда къоркъуусулукъну кючлендирген абериле орнатырыкъдыла.

Жолну экикилометрлик кесегин келир жыл тамам этерге дейдиле, къалгъан 25 километрини уа 2026 жылда бошарыкъдыла. Проект аллай бирге созулугу тарда ишленген къыйын болгъаны бла байламлыды.

Хурметлеу

«Жарауларымда къыйналгъаным ма бюгюнню кюн ючюн эдиле»

Арт кезиуде дуня даражада бийик жетишимлери бла ёхтемлендирген спортчуларыбызгъа къууанчлы халда тобеу ахшы терге айланганды. Ма бу кюнде да уллу жетишим болдурган тырнаууучу жаш Тебуланы Мырза-Бекке Нальчикни аэропортунда тобегендиле. Мырза-Бек, «Karate-Combat 41» лиганы тарыхында женгил ауурлукъда эрише, чемпион атха тийишли болуп, алтын бел бау къоллу болгъан биринчи россияли спортчуду. Аны себепли жерлешлери да анга энчи ёхтемлик бла тобегендиле.

Чемпионну бу жетишими бла алгъышларгъа келгенлени арасында уа КъМР-ни спорт министрини орунбасары Аналаны Аслан, Элбрус районну физкультура эм спорт жаны бла комитетини таматасы Жаппуланы Магомед, чемпионну биринчи тренери Евгений Могилевец, КъЧР-дан Тебуланы Халит эм башхала бар эдиле.

Алгъыш аякъны кётюрюп, чемпионга хурметли тамата Ботталаны Ибрахим махтау салганды. Мырза-Бекке эм аны ёсдюрген анагъа ыспас этгенди.

- Сен къарачай-малкъар халкъ-

ны бу кюнде төппесин кёкге жетдиргенсе. Сени хазырагъан тренерлеге да битеу миллетни атындан ыспас этеме. Жетишимлеринг мындан ары да кеп болсунла, - деп, акъсакъал голпан аякъны чемпионга узатханды.

Ызы бла КъМР-ни спорт министрини орунбасары Аналаны Аслан: «Мырза-Бек Юг Американы къыралларында болдурган хорламлары бла бизни жашла къайда да къарыуларын кёрюктюрге хазыр болгъанларын туура этгенди, - деп чертгенди.

Ахыры 3-чю бетдеи.

Тюбешу

«Бек башы – Ата журтбузга хайыр келтирерге итингенгизди»

КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков «Лидеры России» конкурсуну регион кесегинде хорлаган Мухамед Боготов, Марат Кармов, Инал Кушхов, Аталаны Лейля, Гызыланы Алим, Анна Озорокова, Мурат Теунов, Замир Хапов бла тюбешенди. Дагыда экеулен – Оксана Мякинина бла Залим Эздекев – командировкада болганлары себепли, тюбешуе кыатышалмагандыла. Быйыл регион эришуулеге 400-ге жууук адам кыатышканын белгилерчады.

Республиканы оңучусу «Лидеры России» конкурс 2017 жылда Россейни Президентини буйругу бла бардырылып башланганын эмда «Россей – ахшы онганы кыралы» платформаны баш магьаналы эмда бек жетишимли проекттеринден бири болганын эсертгенди. Казбек Коков аланы энчи аскер операцияга кыатышканын сабийлерине дайым көз-кыулак болууну эмда алагы не жаны бла да болушуну бютюн кыйымталы этиу жаны бла оюмларына бла башламчылыкларына тынгылаганды эмда сзгенди. Жаш

адамла дагыда республиканы оңучусуна туризмни, жол-транспорт инфраструктураны, билим бериуну айнытуу жаны бла оюмларын билдиргендиле, республикага артыкыда магьаналы болган проектлени тамамлауга кыатышырга хазыр болганларын айткандыла.

«Сизни биригип ишлерге суйрегениз бютюн магьаналыды. Ма аллай кезиуде ачыкканды оңу этерге хунерлик, ол заманда чыгыадыла жангы башламчылыкыла. Бек башы – республикага хайыр келтирерге итингенгизди. Быллай эришуулеге

бизден тири эмда хунерли жаш адамла не кыада кеп кыатышсала, кеслерин сына сала, бютюн игиди», - деп чертгенди КЪМР-ни Башчысы.

«Лидеры России» конкурсуну регион кезиунде хорлаганланы аны Шимал-Кавказ федерал округну Пятигорскда 10-12 ноябрьде бардырылык бешинчи кесегини ахырына кыатышырыкыдыла. Алагы 90-дан артык жаш адамны санында эриширге тошерикди. Анда хорлаганла конкурсну суперфиналына етерикдиле. Аны уа 2024 жылда бардырырга белгиленеди.

Казбек Коков хорлам болдурганлагы жангы башламчылыкыла эмда бютюн уллу жетишимле тежгенди, деп билдиргендиле КЪМР-ни Башчысы бла Правительствосуну пресс-службасындан.

Алгышпашу

«Юйретиучю – ол даражалы атды эмда уллу жууапылыкыды»

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Казбек Коков республиканы школга дери билим бериу махкемелеринде ишленгенли профессионал байрамлары бла алгышпашуа анды. Республиканы оңучусуну алгышпашуа андылай айтылды: «Россейде Юйретиучюно эмда школга дери билим бериле ишленгенли барысына да кюнню белгилегендиле. Биринчи керге Юйретиучюно кюнюн белгилеу Санкт-Петебургда 2003 жылда кыралганды, ол шахарда биринчи сабий садны ачылыуна 140 жыл толганына аталган эди. 2016 жылда Россейни Правительствосуну буйругуна керге РФ-ни Билим бериу эм илму министрствосуну приказы бла ол официал даражалы болганды.

Къабарты-Малкъарда 266 школга дери билим берген организация ишлейди, анда 3441 юйретиучю эмда 4198 устаз урунады, битеу да бирге системада 8527 специалист ишлейди. Сабий садлага бизде 47575 жашчык бла кызык жорюйдюле. Школга дери билим бериу асламлагы жетерча, биз «Демография» миллет проектин онглары битен хайырланганбыз. 2019 жылдан башлап школга дери билим берген 50 махкеме ишленгенди, алада 3 жылларына дери 2 980-ден артык сабий юйренеди.

Школга дери юйретиучюно эм билим бериуну магьанасы уллуду, ол кезиуде кыраладыла сабийде школда окутууну мурдору боллук ангылаула, адамла арасында кесин жорюте билуу да. Ол жумушда уллу магьананы юйретиучюле бла школга дери билим берген махкемеледе ишленген устазла тутадыла.

Битеу жорегимден школга дери билим бе-

риуде ишленгенли профессионал байрамлары бла алгышпашайма. Гитчелеге, жаш инсанлагы юйретиучю эмда устаз болуу даражалы атды, жууапылыкыды.

Сизни огурулуугузузга, акылыгызга, хар сабийге эс беле билгенгизге керге боллукыду тамблагы кюн. Сиз бересиз кюн сайын сабийлеге жорек жылынуу, аланы ариу кылыкыга юйретип, жангы затха юйренерге келлендиресиз, жетишимлеге итиндиресиз.

Огурулуу кыйыныгыз, ишигизге соймеклигиз, сабийлеге кыайгыруугуз ючюн жорек ыразылыгыны билдирерге излейме. Битеу юйретиучюлерибизге бла школга дери билим бериуде ишленгенле саулык-эсенлик, юйретген сабийлеригизни жанындан соймеклик, атаналадан а ыразылык тежейме. Байрам бла алгышпашайма!»

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Россейге терели дин-адеп-кылык хазналары саклауну эмда кючлендириуну соруулары жаны бла советни юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Россейге терели дин-адеп-кылык хазналары саклауну эмда кючлендириуну соруулары жаны бла кырал политиканы жашауда бардырыуну бютюн тынгылы кыулар муратда **бегим этеме:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Россейге терели дин-адеп-кылык хазналары саклауну эмда кючлендириуну соруулары жаны бла совет кыуларга.

2. Бу къошакыланы къабыл керюрге:

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Россейге терели дин-адеп-кылык хазналары саклауну эмда кючлендириуну соруулары жаны бла советни юсюнден Болумну;

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Россейге терели дин-адеп-кылык хазналары саклауну эмда кючлендириуну соруулары жаны бла советни кыурумун.

3. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Дин-адеп-кылыкга юйретиуну соруулары жаны бла советни керюрге.

4. «Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Дин-адеп-кылыкга юйретиуну соруулары жаны бла советни кыурун юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2016 жылы 19 майында чыгарылган 55-УГ номерли Указын кючюн тас этгенге санарга.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **К. КОКОВ**
Нальчик шахар, 2023 жылны 26 сентябри, №96-УГ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны 2023 жылны 26 сентябринде чыгарылган 96-УГ номерли Указы бла къабыл керюлгенди

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысында Россейге терели дин-адеп-кылык хазналары саклауну эмда кючлендириуну соруулары жаны бла советни

КЪАУУМУ

Коков К.В. – Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы (Советни таматасы)

Хубиев М.Б. – Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председателини орунбасары (Советни таматасыны экинчиси)

Альгудов Ю.К. – бийик билим берген «Х.М.Бербеков атлы Къабарты-Малкъар кырал университет» федерал кырал бюджет билим бериу учрежденияны ректоруну кыулуугун толтурган (ыразылыгына керге)

Аналаны М.А. – кырачай-малкъар жаш телюню айныуна себеплик этген «Эльбрусид» фонду Нальчикде бөлүмюно таматасы (ыразылыгына керге)

Апажов А.К. – бийик билим берген «В.М.Коков атлы Къабарты-Малкъар кырал аграр университет» федерал кырал бюджет билим бериу учрежденияны ректору (ыразылыгына керге)

Архангельский В.Н. – Прохладный шахар округну жер-жерли администрациясыны башчысы (ыразылыгына керге)

Ахохов Т.Б. – Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясыны башчысы (ыразылыгына керге)

Бердов Х.А. – Къабарты-Малкъар Республиканы Жамауат палатасыны таматасы (ыразылыгына керге)

Карданов М.Н. – Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председателини орунбасары (ыразылыгына керге)

Каскулова А.Ф. – «Къабарты-Малкъар Республиканы тиширууларыны союзу» регион жамауат организацианы таматасы (ыразылыгына керге)

Керфов М.А. – Терк муниципал районну жамауат палатасыны таматасы (ыразылыгына керге)

Конарева Н.И. – Къабарты-Малкъар Республиканы «КБР-Медиа» кырал казна учреждениясыны теле- эмда радиобериулерини башчысы (ыразылыгына керге)

Котлярова М.А. – Россейни Журналисттерини союзуна, Къа-

барты-Малкъар Республиканы Жамауат палатасыны келечиси (ыразылыгына керге)

Къулбайлы А.Б. – Черек районну жер-жерли администрациясыны башчысы (ыразылыгына керге)

Кулюшин А.П. – Къабарты-Малкъар Республиканы Спорт министрствосуну къошакыл мин берген «Спорт-адаптив школ» кырал казна учреждениясыны директору

Кумахов М.Л. – Къабарты-Малкъар Республиканы маданият министри

Курашинов А.В. – Къабарты-Малкъар Республиканы миллетлени ишлери эмда жамауат проектле жаны бла министри (Советни секретары)

Литвинов Р.А. – «Орус тарыхны бла адет-терелени «Вече» биригую» Къабарты-Малкъар жамауат организацианы таматасы (ыразылыгына керге)

Макоева Л.М. – Владимир Вороков атлы Къабарты-Малкъар Маданият фонду башчысы (ыразылыгына керге)

Махонин Д.А. – Терк аскер къазак жамауаты Терк-Малка округ къазак биригиунуо атаманы (ыразылыгына керге)

Мокьаланы Т.В. – инсанлык сезимге тошондорюу жаны бла «Созидание» Къабарты-Малкъар жамауат организацианы правленини таматасы (ыразылыгына керге)

Чеченланы А.М. – Къабарты-Малкъар Республиканы Черек районуну «Кыаштатауда битеуло орта билим берген Чеченланы Ш.Ш. атлы школ» битеуло билим берген муниципал казна учреждениясыны малкъар тилден бла адабияттан устазы, Россей Федерацианы битеуло билим бериунуо сыйлы ишчиси (ыразылыгына керге)

Чочайланы Ш.Ю. – бийик билим берген «Иймам Абу Ханифа атлы Шимал-Кавказ ислам университет билим бериу организацианы ректору (ыразылыгына керге)

Шабаев Л.М. – Шимал-Кавказ федерал округну баш раввини (ыразылыгына керге)

ПРАВИТЕЛЬСТВО

Уллайганланы, устазланы да кыайгыларын кёрюп

Кыабарты-Малкыарны Правительствосуну кезиулю кенгешинде алгынынгу оноулага тюзетиуле кийриуну, устазланы эмда жаш специалистени онгдурууну, абаданланы жумушларына кыарауну эмда башка ишени юслеринден сёлешиингенди. Жыйылыуну Правительствонун Председатели Мусукланы Алий бардырган эди.

Республиканы иелигинден шахар округну иелигине талай мюлкнү хаксыз ёдюрюону юсюнден жер эмда ырысыкы бла байламлы халланы министри **Аслан Тохов** айтханды. Ол билдиргенича, сёз Акъ-Сууда «Эркин Езен» атлы тийреде суу бла жалчыхтан объектни юсюнден барды. Аны быргыларыны узунлугу онюч километрден аз асламды, багыасы уа жыоз миллион сом чаклы бирди. Дагыда ол тийреде орналган, кесини да аллай бир узунлугу болган канализация ыз эмда электроюк бла жалчыхтан инфраструктура да бериледи шахарга.

Социал жумушла бла кюршеген эмда жыл санлары жыйырма бешге жетмеген предпринимательлени субсидияла

бла онгдуруу жоруклага тюрлениуле кийриллинган экономиканы айнытуу министр **Рахайланы Борис** туура этгенди. Ол айтханга кёре, анда талай излемле женгилик боладыла, жууаплылык да кючлендириледи.

Кыруулуш эмда жашау журт-коммунал мюлк министр **Алим Бербеков** Майский шахарны эмда Новоивановское элни арасында газ бла жалчыхтан объектни орнатырча, ол тийреде жерни планын тохташдырырга кереклисин билдиргенди. **Мусукланы Алий** бу иш маганалы болганын чертгенди, кёк отлуккы бла ышангылы жалчыхтаны жаны бла проектлени барын да быйыл бошарга кереклисин эсге салганлы.

Министр дагыда жашау журтла алырга деп бир кере берилген ахчаны тёлеуню низамы тюрленирге боллугун билдиргенди. Сёз Херсон шахардан эмда Херсон областыны бир кесегинден бизни республикага кёчюп келгенлеге жашау журтлагга сертификатла берууню юсюнден барды. Ахча Тийрелени айнытууну фондундан бериледи, республиканы бюджетинден анга кыоранч этилмейди.

Жангы автобуса сатып алырга ахча бериллик, муниципалитетлени санына Нальчик шахар округ тошгенин да транспорт эмда жол мюлк министр **Аслан Дышеков** билдиргенди. Мусукланы Алий шахарны администрациясыны башчысы **Таймураз Ахохова** ишни теркендирирге, дагыда кыагытлага эмда излемлеге сак болурга чакырганды.

Саулык саклау министрни орунбасары **Иттииланы Лариса** КыМР-ни Правительствосуну быйыл 16 февральда чыгарылган 22-ПП номерли бегимине тюрлениуле кийириге онуу этилгенин билдиргенди. Кыралны бюджетинден бёлюннген энчи социал тёлеуню аллыкылары санында энди бийик билимдери болган медицина ишчиле, ол санда медицина страхование программага кыатышкан биологла да боллукдула. Аны себепли ала республиканы бюджетинден аллай ахчаны алычуланы тизмесинден чыгарыладыла, паллиатив болушлук берген службагыны специалистери уа ары кыошудыла – алагга ай сайын кыошак ахча берилликди.

Лыгта кыауумлага кирген инсанланы дарманла бла жалчыгырга деп респу-

бликаны бюджетинден Саулык саклау министрствога жыоз миллион сом бёлюрге онуу этилгенди, аны юсюнден финансла министр **Елена Лисун** айтханды. Жарыкыландырыу эмда илму министр **Анзор Езаов** а кыарал билим беруу учрежденияла ишлегенли айлыкларыны юсюнден боллм тюрленирингн туура этгенди. Аллай специалистлени хаклары он проценте кёбюрөк боллукду, тохтаусуз стаж ючюн а 7-15 процент кыошулукду. Дагыда ишге орналган жаш специалистлеге биринчи юч жылны кыошак ахча тёленип турлукду. Сагынылган жумушланы барына да быйылны ахырына дери 46,1 миллион сом кыоратыллыкды, ахча республиканы бюджетинден бёлюнюрюкду.

Урууну эмда социал кыоруулау министр **Асанланы Алим** тийишли специалистлени багыуларын излеген абаданланы эмда сакатланы жумушларына кыарау системаны тохташдырыуну юсюнден кысыха айтханды. Ары медицина болушлуккы юйде беруу, стационарлада себеплик этиу дегенча аллай амалла киредиле.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

«Жарауларымда кыыйналганым ма бюгюнню кюн ючюн эди»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Андан сора Кыарачай-Черкесден Тебуланы тукмууну атындан келген кыонакыга сёз берилген эди.

- Мени эсимдеди, Мырза-Бекни спортха кыалай келгени. Кёп кере санына да чып тюрююп да турганды. Аллай кезиуледе каратени кыой деп кёп кере айтханым эсимдеди. Болсада бюгюн ол бизни барыбызга да сайлаган спортунда дуняда бек кючюлюден бири болганын кёргозгенди. Бу жетишимге кыуанмаган хазна адам табылсын. Алайды да, кысыха заманны ичинде кесибизде саклайбыз, - дегенди Тебуланы Халит.

аккылы аз да болмаганын билдиргенди. Ызы бла жыйылганла, журналистле да Тырынауузга атланган эдиле.

Чемпионну хурметлеу Тырынауузу ара Майданларындын биринде этгенди. Аны алгышлагандан сора Элбурс району администрациясыны башчысыны орунбасары Отарланы Мухтар чемпионну кыолуна 1 миллион сомга сертификат эм ахча саугга тутдурганды. Мырза-Бекни анасы Ингага уа районну администрациясыны Ыспас кыагытын бергенди.

Тырынаууз шахарны жер-жерли самоуправленясыны Советини председатели Толгурланы Расул а, чемпион шахарны Сыйлы ин-

Тюбешиуну ахырында чемпион, келгенлеге ыразылыгын билдире:

- Битеу бардырган жарауларым, эришулерим, кыыйналганым да ма бюгюнню кюн ючюн эдиле да, бек кыуанганма халкы былай жыйылып тюбегенине. Эсимде да жок эди, ма быллай бийик даражалы хурметте тийиш боллукма деп. Хар биригизге да бек ыразыма. Сау болугуз, - дегенди Мырза-Бек.

Андан сора ол республикалы асламлы информация органланы келечилерини сорууларына жууапла бергенди. Тууган шахары Тырынауузда жарым ай чаклы туруп, артка, Санкт-Петербургда, кетип, жангыдан жарау этип башларыгын айтханды. Бел бау ючюн сермешин юсюнден айта, Эоган Челмианы нокаут бла аудуруу

санына саналганына шагатылык этген кыагытын бере туруп, жыйылганла кызыуу кыарсла ургандыла.

Районну администрациясыны Ыспас кыагыты тренерге да берилген эди. Спортну бу тюрлюсюне жаш биринчи атмаланы тууган шахарында тренер Евгений Могилеведе этип башлаган эди. Аты саулай кыаралда да белгили тренер спортну бу тюрлюсюнден РФ-ни спорт усталарындан жыйырма адамны хазырлаганды. Ол да, сохтасына алгыш сезон айттып, ёктемленнгенин билдиргенди.

КыМР-ни Каратеден федерациясы уа Мырза-Бекни таулу бичаккы бла саугалаганды.

Кыуанч барган кезиуде Мисирланы Ислам дзюдодан Россияни чемпионатында доммак майдал

алганыны юсюнден ашхы хапар да билдирилген эди. Ол жангылыкыга жыйылганла кызыуу кыарсла бла тюбегенди.

«Бир затдан хунери болган не жаны бла да хунерлиди» деген сёз керти болганын Тебу улуну спортда, окуюда да жетишимлерини юсюнде кёрдюк. Жаш Санкт-Петербургда миллет-тау университетини аспирантурасын да бошаганды, илмуда жетишимлерине патентлери да бардыла. Спортну кикбоксинг тюрлюсюню

биринчи категориялы судьяды.

Кимден да бек Мырза-Бекни жетишимине, анасында сора, окугган мектебини устазлары кыуанган эдиле, дегер боллукду.

Тюбешиуну ахырында сёзню чемпионга бергенди.

- Аккыкыяланы Хаджимурат бла Заур Курамагомедов, спортда жетишимле болдуруп, атларын айтдырган кезиуде, алача болурга кеси кесиме сёз берген эдим. Ол мурагыма жетдим, устазларымы, тренерлерими хайырындан, - дегенди Мырза-Бек.

Фахмулу жырчыларыбыз Текуланы Амур, Мусукаланы Руслан, Жашууланы Башир, Аппайланы Ислам, Тёппеланы Алим, «Жашлык» ансамбль кыуанча бютюн кыуат салгандыла.

Байрам уллу той бла бошалганды. Жаш тёлю уа, чемпион бла суратха тюшерге сыйноп, бир билерин алыша эдиле.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат, МАМАЙЛАНЫ Алий, Суратланы МАМАЙЛАНЫ Алий бла ТЕМУККУЛАНЫ Амина алгандыла.

Ууаз

«Дин жаланда намаз этиу бла чекленип кьалмайды»

Жамауатда болумну, юйорде, жууукъланы арасында байламъланы, эр кишини бла тиширүну борчларыны юслеринден исламда не айтылады? Бююннго заманда инсанланы араларында сууукълукну сылтау недеди? Ма аланы юслеринден ушакь этгенбиз «Намырлык» жандаурлук фонду таматасы, белгили жамауат эм дин къллукчу Ахматланы Назир хажи бла.

– Назир хажи, терс ангылай да болурма, алай шендю адамла бир бирге сууукь кезден кырагьанча, даула, кълкьалдыла, ачуланыула кеп болгьанча керюнеди. Сиз а кьалай сунасыз?

– Бююнлюкде артыкьда магьаналы болгьан соруну бергенсе. Мени сартын, озгьан емюрде адамланы аралары кьалай жылы болгьан эсе, шендю ол хал жокьду.

Бек алгьа дин жанындан кьарайыкь. Аллахуталаны буйрукъларына эс буруп жашайбызми? Намаз этгенден тышында, муслиманча журютебизми кесибизни? Намазын суннетлерине, фарызларына юйренген бла бирге жамауатын, жууукъланы, кьоншуланы алларында борчларында да билирге керекди муслиман адам.

Аллахутала Сыйлы Китапта («ар-Рад» сураны («Гром»)) 11-чи аятында былай айтды: «Адамла кеслерини ич дуняларын, хауаларын тюзетгинчи, мен аланы болумларын турлендирем». Ырахматлыдан кьоркьуп, анга бойсунуп жашагьанла, аны нигьматында боллукьдула. Алай Аллахны унутуп, аны айтханын ыспассыз этип, кесине энчи жашау жорукьла кырап, шайтанны жолу бла баргьанын турлендирге, анга жангыдан ахшылыкьла берирге излерик туююлдо Аллахутала. Ма ол магьанада айтылады бу аят.

Экинчиден, жашау турленгенди, ол биз эсгерип, тансыкь болуп тургьан заманла, акьылманла жашагьан емюрле тауусулгьандыла. Алгьын кезиуде Аллахдан, исламдан, миллет жашаудан ангыламы, халары болгьан эр киши элге, халкьга башчылыкь этгенди. Миллет а анга хурмет берип, айтханына сыйынганды, ол бизни ажащдырмаз, деп ышанганды. Бююн аллай адамларыбыз жокьдула дерчады.

Жарсыгьга, шендю социальный сетъле «устанларыбыз» болуп кьалгьандыла. Кесине тап келген бир ююмну сайлап, башханы кьулагьына да алмай жашаргьа кюрешебиз. Акьылманны сезюне тынгылагьан озгьан емюрде кьалгьанды. Кересиз, акьыл юйреттирикле, алгьа тынгылагьанла да жокьну орунундадыла. Кесиме тынчды дегенден тышында, миллетте хайырлыды деп оюм этгенле бек аздыла. Аны себегинден сууукь хауа тегерекден уруп тургьанына уллу сейир этмезча халдабыз.

– Адам жамауатда бла юйюно, жууукъланы араларында кесин кьалай журюторге кереклисини юсюнден исламда не айтылады?

– Жамауат бла юйор жашау кьаты байламьдыла. Аллахутала бизге чекле салгьанды, аланы закийле кеслерини жашаулары бла юлго болуп кьргозтгендиле. Алай бююн аланы унутханбыз.

Аллахны нызамын бузгьан, юйдегисин да сакьылапмаз, ансыз а жамауат жашау да туюлмез. Кьайтарып айтыргьа сюеме, кьуру намаз кьылыу бла чекленип кьалмайды дин. Ораза тутаргьа, закят телерге да болады адам, аны бла бирге уа кьоншуу бла жарашып жашамаса, юйюно ичинде хатер эте билмесе, ол керти муслиман туююлдо.

Былайда юлго келтирирге сюеме. Файгьамбаргьа, Аллахны саламы анга болсун, бир тиширүну халарын айтхандыла. Ол Ырахматлыны фарызларын толтурады, ийман-шагьадат келтиредди, намаз кьылады, закят телейди, хажлик да этгенди. Андан тышында, сууап намазланы да кьоймайды, садакьа да

береди, алай адамла бла келишалмайды. Аны жери кьайдады, деп соргьандыла. «Отда! Беш фарызны этип, Аллахны бла кесини арасында борчу толтурады. Алай адамлагьа кесин жарашдырып жашай билмеген гюнахьды. Аны ююнот отха тоберге боллукьду», – дегенди.

Энтта башха тиширүну да соргьандыла. Ол да беш фарызны толтурады, алай андан тышында жукь да эталмайды. Адамла бла уа жау бла бал кибик ариуду, татлыды арасы. Аны жери уа кьайдады, деп соргьандыла. «Жаннетде!», – деп кьысха жууап бергенди келечи.

Мухаммад файгьамбар, Аллахны саламы анга болсун, юйдегини юсюнден айтханда, эр киши тиширүгьа артыкьлыкь сына тыргьа эркинди деп, бир жерде да сагьынмагьанды. Тиширү юйде хар неге да борчлуду, мен а намаз этгенме деп, эр киши кесин башына бош болгьан сунмасын. Аллахны аллында соруу экисине да тенг этиллики. «Сизни эм игилеригиз – юйде тиширүларына иги болгьанладыла. Аны юсюнде менден ахшыгьыз а жокьду», – дегенди келечи.

Мухаммад файгьамбарны, Аллахны саламы анга болсун, юй бийчелери бирден кеп болгьанын барыбыз да билебиз. Биринден башхасына келесе, тиширү ачууланьп, келген жеринге кьайт деп, юйюно эшиклерин ачмагьан кезиуде болгьандыла. Алай келечи бир заманда да ачууланьп, бусагьат айырылама деп, талакь бермегенди. Чам этип, шариятны бузмай, ариу селешип, журюклерин жапсаргьанды, юйюрно сакьлар ююнот.

Энтта бир юлго келтирирге сюеме. Умар халифни заманында болгьан ишди. Бир эр киши юйдегисинден журюге кьыйналып тургьанды: ол сюйгенча жууап бермегени, айтханын этмегени ююнот. Сора, ачууланьп, Умаргьа тарыгьыргьа барады. Алай аны юйюне жетсе, Умарны юй бийчеси ауазын кетюрюп селешгенин эштитеди. Сагьышха кьалады эр киши, акьыл излерге келгенликке, халиф кеси да менича болуп тура кереме деп. Эшикни да кьакьмай, артха айланганлай, Умар чыгьады да, аны кетюрюп сейирсинеди. Не сюелесе, не жумушунг барды, деп соргьанында уа, ол мени бери келтирген иш сени юйюнде да бола турады, дегенди. Умар а тиширүну хали турлю-турлюдо, алай ол аллынга аш этип салса, юйюно, киймлеринги таза тутса, сабийлеге кьараса, кереклинги тапдырса, анда-мында аллай дау этгенине артыкь эс бурма, деп юйретгенди.

Тиширү, эр киши да Аллахуталаны аллында жууаплыкьларын билирге борчлудула. Бир бирге эришип, тюзомсюзлюк этип, сенден мен игиме деп ерелеширге ахырда жарамайды. Бир жол файгьамбаргьа асхабыны юсюнден ол юч талакь берип, юй бийчеси бла айырылды, деп халар билдиргендиле. Ол кезиуде Мухаммад, Аллахны саламы анга болсун: «Алай юйюнагьа боламыды, мен да арагьыда бола тургьанлай», – дегенди ачууланьп.

Аталаны, аналаны магьаналары да уллуду. Ол санга алай селешип, кимди ол! Жыйылып, бери кьайт деп, юйюрно чачып кьояргьа хазырдыла. Аллахны буйругьу алайды, ол салгьан чеклени бузмай жашаргьа керекди деп, бир ызгьа салыры орунуна. Файгьамбар, Аллахны саламы анга болсун, юйор чачылса, Аллахуталаны аршы (трон) титиреген, кьалтырагьан этеди, дегенди.

– Бу ачууланьну, уллу келлююкно мурдорю, сылтау неде болур?

– Аллахны жорукьларын, исламны билмегенден, танымагьандан кереме аны. Эр киши, тиширү да, Аллахны аллында кеслерини борчларын толтурса, бу затла боллукь туююлдуле. Алай билирге излейбиз. Чачылгьан юйюрле, ексюз сабийле кеп. Хар жаны да айыпны бир бирине атып, даулап...

Бизни аллыбызда телюлеге ушаргьа кюреширге керекбиз. Бююн бек аз кереме аны. Сизге, алгьын орам бла барсанг, не тамата тиширү да эр кишиге кьопхан

этгенди, намыс, хурмет бергенди. Ауазны кетюрюп селешген адет болмагьанды, бююндо тиширүланы арасында. Бусагьатда бирле эр кишини кьоркьутуп кьоярыкьдыла.

Бир жол Ибилис аскерин, барыгьыз да аманлыкьла этип кьайтыгьыз, деп ашыргьанды. Шайтанла жайылып, кьарыуларын аямай, кьыйынлыкьла жайып кьайтхандыла. Хар бири зулму-чулукьларына махтаньп, Ибилистен саугьаларын алгьандыла. Шайтанладан бири уа юйюрно ичинде эки адамны жау этдим, дегенди. Ибилис уллу даражагьа тийишлисе, эм сыйлы саугьа сенкиди, дегенди. Динибизни билмей, ариу адетлерибизни ызына кьайтармай, жашагьа сингдирмей, тынчылыкь табарыкьбыз деп сунмайла.

– Ушагьыбызны ахырында окьуучуларыбызгьа кьаллай ууаз берлик эдигиз.

– Мен кесимден жукь да айтыргьа кюрешмейме, динибизде болгьан, Аллахутала бизге салгьан жорукьлагьа, нызамгьа юйретирге излейме. Файгьамбар жашауу, селзери бла бизге кьойгьан ахшы юлгоно ызындан болургьа чакьырама. Аллахутала кьоншу, ексюз, жууукьла, жамауат, башха динлени келечилери, иймансызла бла кьалай жашаргьа кереклисини юсюнден Сыйлы Китапта кеп айтды. Алгьа кере жашасагь, тюзеллики болум.

Анга кьошагьа айтыргьым. Огьурлу, закий кьартларыбыз не кьыйын жылларында да миллети жыйышдырып, бир оюмгьа келтирип жашагьандыла. Айып, ыспассызлыкь деген селзени миллет ангылагьан этгенди. Айып келтирме, юйге, тукумгьа, миллетте заран жетдирме, деп сагьыш этгендиле алгьынгыла. Файгьамбар, Аллахны саламы анга болсун, уят бла ийман бирдегиле, бири болмагьан жерде экинчиси да жокьду, дегенди.

Ушакьны ТИКАЛАНЫ Фатима бардыргьанды.

2023 жылда октябрьде беш фарыз намазны кьылынуу ууахтысы

	Айны кюнлери	Эрттен намаз	Кюннот чыкьган заманы	Тюш намаз	Экинди намаз	Аш-хам намаз	Жассы намаз
1	Ыйых кюн	04:32	06:02	12:06	15:19	17:51	19:31
2	Баш кюн	04:33	06:03	12:05	15:17	17:49	19:29
3	Геуюрге кюн	04:35	06:05	12:05	15:16	17:47	19:27
4	Бараз кюн	04:36	06:06	12:05	15:15	17:45	19:25
5	Орта кюн	04:37	06:07	12:05	15:14	17:43	19:23
6	Байрым кюн	04:38	06:08	12:04	15:12	17:42	19:22
7	Шабат кюн	04:39	06:09	12:04	15:11	17:40	19:20
8	Ыйых кюн	04:40	06:10	12:04	15:10	17:38	19:18
9	Баш кюн	04:42	06:12	12:03	15:08	17:36	19:16
10	Геуюрге кюн	04:43	06:13	12:03	15:07	17:35	19:15
11	Бараз кюн	04:44	06:14	12:03	15:06	17:33	19:13
12	Орта кюн	04:45	06:15	12:03	15:04	17:31	19:11
13	Байрым кюн	04:46	06:16	12:02	15:03	17:30	19:10
14	Шабат кюн	04:48	06:18	12:02	15:02	17:28	19:08
15	Ыйых кюн	04:49	06:19	12:02	15:01	17:26	19:06
16	Баш кюн	04:50	06:20	12:02	14:59	17:25	19:05
17	Геуюрге кюн	04:51	06:21	12:01	14:58	17:23	19:03
18	Бараз кюн	04:52	06:22	12:01	14:57	17:21	19:01
19	Орта кюн	04:54	06:24	12:01	14:56	17:20	19:00
20	Байрым кюн	04:55	06:25	12:01	14:54	17:18	18:58
21	Шабат кюн	04:56	06:26	12:01	14:53	17:17	18:57
22	Ыйых кюн	04:57	06:27	12:01	14:52	17:15	18:55
23	Баш кюн	04:59	06:29	12:01	14:51	17:14	18:54
24	Геуюрге кюн	05:00	06:30	12:00	14:49	17:12	18:52
25	Бараз кюн	05:01	06:31	12:00	14:48	17:10	18:50
26	Орта кюн	05:02	06:32	12:00	14:47	17:09	18:49
27	Байрым кюн	05:04	06:34	12:00	14:46	17:08	18:48
28	Шабат кюн	05:05	06:35	12:00	14:45	17:06	18:46
29	Ыйых кюн	05:06	06:36	12:00	14:44	17:05	18:45
30	Баш кюн	05:08	06:38	12:00	14:44	17:03	18:43
31	Геуюрге кюн	05:09	06:39	12:00	14:43	17:02	18:42

КьМР-ни Муслиманларны дин управленийасы.

1 октябрь – Уллайган адамны халкыла аралы күню

Абадан болмагъан жер кыууатсызды

Таулула не заманда да таматалагъа сый-хурмет этгендире. Нальчик шахарда халкы социал жаны бла жумушларын жалчыхан араны абаданлагъа бла сакъатлагъа кыраган бѣлюнюно таматасы Чочуиланы Жансурат айтханга кѳре, сабийлери атып, унутуп кыюгъан аппала бла ыннала хазна тюбемейдиле. Иш излей, башха шахарлагъа кетип, анда тохташып кыалгъанла уа кѳпдѳле. Аталарын-аналарын башха шахарлагъа чакъыргъанлыкъга, ала ары кѳчерге унамайдыла. Аллаилагъа кырал болушлукъ этеди. Кийимлерин жуууп, итну салып келтиредиле социал ишчиле, аланы врачлагъа этледиле, дарманларын сатып аладыла: кысхасы, кеслеринлей кыюймайдыла.

Тау элде да таматалагъа сакълыкъ эсленеди. Кышхатауда реабилитация араны таматасы Улбашланы Алина: «Бизни арабызга солургъа таулула аз келедиле, мында багъылыну сыйсызлыкъга санайдыла, негъ эсе да, бизни да кыартланы юю сунадыла. Мени уа айтыргъым: келигиз бизни арагъа, больницада багъылгъан бусагъатда кыыйнды, жерле жетишмейдиле, бизде уа анализлеригизни да берип, багъылып, тенглеринге бла табибгъатха экскурсиялаз да барып, эрикгенигизни кетерликтез», – дейди.

Курс бошалгъанлай а, кюч-кыаруу алып, юйлерине кыайтадыла аппала бла ыннала. Не букъдуригъа кереклиси барды, бир-бир абаданла, юйде сѳлешир адамлары болмай, жангызлыкъла ѳледиле. Жууукларына-тенглерине кыонаккъа барыргъа уялып, сѳз негер излеп кыяналгъанла болгъанларына Яникой элде жашагъан Деуаланы Сакинат да шагъатлыкъ этгенди. «Мен бусагъатда пенсиядама, Яникойда социал ишчи болуп

жыйырма жылдан артыкъ ишлегенме. Сау болсунла спонсорла, хар байрамгъа саугъала беруучу эдиле. Жангызлай жашагъан кыартлагъа келсенг, эм алгъа чай салыучулары эсимдеди: ашыкмай ушакъ этерге...».

Жарсыгъа, кыарар адамлары болуп тургъанлай да, бир-бирде кыартны мюлюнюю юсюнден даулаша кетип, аны кесин а Абаданланы юйюне элтип кыюгъанла да бардыла. Аллаил бир ыннаны юсюнден Улбашланы Алина айтханды. Кѳпле бу махкемеде таулула болмагъан сунадыла. Ол алай тойюлдю...

Бурунгулула хар затны да биле эдиле, ала жауларыны юслеринден: «Елмесе, кыарт да болмазды», – дегендиле. Кыартлыкъ – ол жаланда сый-хурмет, тудукъланы, сабийлени, жууукъланы-тенглене сыймекликлери тойюлдю. Кыартлыкъ – ол бир-бирде кыаруусулукъ, жангызлыкъды. Аурруула кыуршоулап, дарманлагъа ахча жетишмей, кыара сагъышла бийлеу – ол да бир-бирлени кыартлыкъларыды.

Алгъаракъда манга журналист тенгим Лара Шадуева сѳлешип, бир хапар айтханды. «Мени танышым, абадан тишируу, Нальчикде фатарын сатып, кызына Москвагъа кѳчгенди. Ол ахчагъа ипотека да кыошуп, ишлене тургъан юйде фатар сатып алгъанды. Ол битгинчи, кызында турургъа умут этгенди. Алай киеую аны бла бирге ол-туруп аш ашаргъа унамагъанды. Ынна кесини отоундан чыкмай жашагъанды. Кызы кеслерине шорпа этсе, эт кыуурса, анасына кел, аша, демегенди. Ынна терк окъуна ахчасын арта алаалгъанды ол юй ишлеген фирмадан, Нальчикке кыайтханды, алай мында уа багъала кѳторюлю... Юч отулу фатарыны ахчасына бир отулу алаалгъанды. Энди диваны, шкафы, столу, шинтиги – бир заты да жокъду!» Мен ол кюн Кыулбайланы Алимге сѳлешеме да, ол бу жарлы тиширугъа стол алып береди... Ынна ѳлгенлей а, баям, аны Москвадан кызы жетип, фатарына ие болукъвду...

Кыартлыкъ – кыаруусулукъвду... Адамлыкъ а кыаруусуланы кыоруулау. Таулулада, насыпха, абаданланы бла сабийлени кѳллерине сакъдыла, алагъа сый этиу тѳреде. Кыонаккъа бара туруп, таулула бек алгъа юйде таматалагъа бла балачыкълагъа саугъала кыурайдыла. Сабий таууш болмагъан, кыартны ауазы чыкмагъан юй кыруу жерге ушакъ кыалады. Шахарда да орамлада абаданланы кѳрсенг, кѳлонг кѳторюледи: жашау барады! Емюрлери узакъ болсун.

БАЙСИЛАНЫ Марзият.

Эсгерюу

«Ол бизни адабиятны сефир дунясына элтген эди»

...Акъ-Суу, 1964 жыл. Онунчу классха орус адабиятдан жаш устаз келлики деген хапар терк жайылады. Мектепни энди бошай тургъан окъуучула аны ашыгып сакълай эдиле. Бек алгъа тюрлю-тюрлю хыйпыла этерге. Анга жетип келген тѳлю бек уста эди.

Алай бла, кюнлени биринде, алагъа дерсге школну директору жаш практиканты алып келеди. «Танышыгъыз, Кючмезланы Темударны жашы Салих, дейди ол», – деп эсгерге эди ол кюнню Бачиланы Сакинат бизге бу эсгерюону жазгъан Махийланы Азиза бла ушагъында.

Сакинат Махмудовна Кючмез улуну дерслерини юсюнден кыачан да энчи сыймеклик бла айтханладан бири болгъанды.

«Бизден аз тамата жашха хыпырлыкъ этиу бла тюберге аз да эсибизге келмей кыалады. Ол хали, билим-лиги бла кесине тартып кыюгъан эди. Окъургъа артыкъ сыймеучюле, кыонгуроуну ашыгып сакълагъанла аны адабият дерслери бошаладыла деп жарысгъан окъуна этиучу эдиле. Дерс бошалгъандан сора кабинетден чыгаргъа ашыккъан аз эди. Барыбыз да Салих Темударовични столуну тѳгеринде жыйылып, ушакъ бардыруучу эдик. Ма ол ангылатхан эди бизге, биринчи болуп, чыгъармаланы жигитлерини сыфатларын, сюжетлени да авторла асламында жашаудан алгъанларын. Барыбыз да анга бек сейир этген эдик.

«Жашауда уа чыгъармада жазылгъандан эсе бушуулу кыадарла тюбейдиле», – деучюсю эсимдеди.

Кючмез улуну дерслеринден сора адабият жигитледе кыоншуларынгъан, жууукъларынгъан да кѳллени кѳре эдинг. Битеу ол энчиликлени сезерге, ангыларгъа да бизге жаш устаз болушханды.

Адабият жа жашау бир бирлери бла байламлы болгъанларын барыбыз да ангылайбыз. Алгын бу дерсге артыкъ сейирлери болмагъанла окъуна анга хазырланып, кыол кѳторюп да башлагъан эдиле. Аны бла да чекленмей, чыгъарманы юсюнден соруула аслам болуучулары эсимдеди.

Салих Темударович жыл саны бла башхаладан эсе кыаршыракъ болгъаны себепли, анга тасхаларыбызны айтыучу эдик. Терен акъыллы жаш не кыалай тюз боллугъун ангылатханды. Аны бла кыоркъмай ѳчеширге окъуна бола эди. Кызыла, жашла да бек сыйгенбиз жаш устанын.

Школдан сора манга аны бла артыкъ кѳп тюбеширге тюшмѳгенди. Болсада аллай устанын унутхан а кыыйнды. Аны дерслеринден сора биз кесибизни бир кесек абаданракълача сезиучюбюз эсимдеди».

Маданият

Уллула, гитчеле да жаратхандыла

Бу кюнледе Нальчикде Жаш кыараучуну театры кезиулю сезонун башлагъанды. Аны сабийге эмда абаданлагъа деп Ульрих Хубну «У ковчега в восемь» деген жангы сахна оюн бла ачханды.

Театрны директору Бѳзюланы Хызырны жашы Хасан эмда художестволу башчысы, баш режиссѳру Георгий Налоев, режиссѳр-постановщик Зита Кабулова, артистка Татьяна Карнаухова жангы кезиу башлангъандан алгъа артистле бла да тюбешип, репертуарны, не жангылыкъла боллукъларыны, дагъыда алагъа ушакъ кѳп башха зат-

ланы юслеринден ушакъ этгендиле, театрдагъа Кыабарты-Малкъар кырал университетни тарых-филология факультетин бошакъ чыккъан жангы жаш артистле кыошулгъанларыны юсюнден да билдиргендиле, аланы коллектив бла шагъырейлендиргендиле.

2012 жылда кыуралгъан бу театрны сахна оюнларына абаданла, гитче

сабийле да бек сыйюп кыарайдыла. Бу жол да алай болгъанды. Залда бош шинтик жокъ эди. Шахар мектеплени, Нарткъалада интернетны окъуучулары да келгендиле. Сабийле бла абаданла оюннга шум болуп кыарагъандыла, ахырында уа артистлеге толкъун кыарлары бла ыразылыкъларын билдиргендиле.

– Мени бери анам келтиргенди. Тюзюм айтсам, театрдагъа, паркта аттракционлагъа барайыкъ, деп соргъанында, сѳзсюз, аттракционланы сайлагъанма. Алай анам а: «Алгъа театрда барайыкъ, жаратмасанг, ахырына дери да турмай кетербиз, арда уа солуу паркта элитирме», – дегенден сора ыразы болгъанма бери келирме. Ахырына дери жеримден тепмей кыарагъанма, бек жаратханма, энтта да келликме, – дегенди Нальчикде жашагъан Сыйдююмланы Исхакъчы.

– Мен а Шалушадан кесим келгенме. Бу жолгъа дери да кѳргенме быланы спектакльлерин. Жаратханма. Устазыбыз битеу классыбызны келтиририн да тилерикме. Жарсыгъа, хар оюнларына кыараргъа заманым жокъду, мектепде онунчу классда окъуйма, жараулагъа, тепсерге юйренирге жорюйме, юйде да жумуш табылады, – дегенди Азаматланы Руслан.

Залина Шханукова уа Нарткъаладагъы интернетдан келгенди. Бешинчи классны окъуучусуду. Ол айтханнга кѳре, бери ол кюн бек иги окъуучуланы кѳлленидири мурат бла келтиргендиле. Ала барысы да оюнну жаратханларын чертгендиле. Ахырында уа артистлени кыатларына барып, алагъа интернетха келип, оюнну анда тенглерине да кѳргюзторлерин тилегендиле. Артистле, театрны оюучулары да ыразылыкъларын билдиргендиле.

Ангылатыу

Бизнес кыуаргъа сыйгенлеге

Социал предпринимательство бла кюрешгенлеге эмда бу ишге сейирлери болгъанлагъа деп «Нальчик» кыонаккъа юйде «Социал бизнесни проектн жарашдыруу» деген мастер-класс ѳтгенди. Анга кыатышханла бу ишни энчиликлери бла шагъырейленгендиле, бизнесни кыалай бардырса иги боллугъун да билгендиле. Дагъында ишчи кыаум кыуаргъа, проектни башлагъан кезиуде ахча

мажарыгъа, кыралдан эмда регион власть органладан болушлукъ алыргъа, таукул атламла этерге юйренгендиле.

Окъутуу курсу «Нартиада-тур» ООО-ну башчысы Мадина Битокова бардыргъанды. Ол кеси ишин кыалай башлагъаныны, жетишимлерини, умутларыны юслеринден хапарлагъанды, биринчи атлам этгенле кыалай чурумлагъа тюбечюлерин эмда аладан

кыутулур амалланы да билдиргенди.

Мастер-классха кыатышханла аны бла кыыйматлы ушакъ этгендиле, кеслерича аллай предпринимательле бла да танышхандыла.

Курсу «Мени бизнесим» ара кыуаргъанды, анга КМР-ни Экономиканы айнтыу министерствосу да этгенди себеплик.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазыргъанды.

Оюмла

Юйюр келишиулук неден кыуралады

Ёмюр бара-барганда, не да тюрленеди: жаланда дуния табиигъаты угъай, адам табиигъаты да. Баям, жашау болумла келтиредиле анга. Алай а сагъыш этдирген: биз, башха затха алданып, ёмюрден келген адет-терелерибизни бир жанына нек тюртебиз? «Баш иелери бла жашагъанлада эсе, ансыз жашагъан тиши-рыула кёп болуп барадыла», – деп жарсийды жашауу келген эллим. Аны юсюнден бир кыууун танышым бла сёлешгенме да, жууаларын бизге да белгили этэйим.

Азрет: Алгын, биз жаш заманда, тиши-рыу барган жеринден юйюне кыайтса, ол эки юйюрге айып сала эди. Аланы ызларын-дан ёсөп келгенлеге бютунда. Бир тюрлю бир онг болуп, ахлу, кыоншу, кыайсы бири да, оюмларын айтып, аланы жарашдырыгъа кюрешгендиле. Ол сыйсыз иш болгъанын анылапхандыла. Бусагъатда, жарсыугъа, ол зат кыурганды. Эркинлик кёлпелни бузады. Баям, битеу эшикке бирча ачык болсала, кирген, чыккыган да кеси сайлайды.

Азиза: Башхалагъа не акъыл юйре-таллыкъма – кеси кызым да айрылып турады сора. Таматалада болмагъан акъ-ыл кичиледе кыайдан болсун? Анга – 24, киеуге 36 жыл болуп кыурагъандыла юйюр. Меникиде деп айтмайма, сыфаты, этими, окъууу, билими. Киеу да иги адам, тынч, ишчи. 40 жыл болган кыайын кызы. Анга айып салмайма. Анасы уа – келепен, кы-быргъаны ары жанындан тынгылап, кече ала айтханы тангда даулауучу.

Богече келтирдиле, экинчи кюн сюегенди аны аш этерге. Быстыр жуугъан машина-сынмы, токуну аяп, кыол бла жуудура эди быстырны, төрт кере суукъ сууда чайкытып. Тёз дедим, кыайын юйде кёргениги тышына чыгъарыучу болма. Юч жылгъа дери төздю, аны кыол, аяк тырнакъларын да ариулай, башын бояй, жууа, башха затына кыарай, кырал ише да ишлей, кыыз. Айып тойюл-мюдо сау санын бла аягъынгы узатыргъа келининге, тырнакъларымы ариула, боя деп? Тыш элинде ариу кёрюнсон келин адам деп, юсюне кийим алсам, аны жашымы ахчасы-на алганса деп, даур кыозгалап. Келгени болса, кыурулай барма деп, бир саугъа алып берсем, аны да сансыз этип. Кюлнени бирин-де уа юйге кыайтып келди кыыз. Киеу да бир келди, сёлешди бир-эки кере, кызынгы юй-юне кыайтар деп, алай этгенине анасындан кыоркъа, жашырын. Унамады.

Ахмат: Кертисин айтханда, юй тутхан эр кишиле аздан-аз болуп барадыла. Иш жокъдан дейдиле. Юйлерине ремонтну уа уллу ахчала берип, тышындан келгенлеге этдиредиле. Биреу билгени сен нек билмейсе? Юйрен. Дагъыда, кырал некаякны унамай, экинчи жашау нёгер излегенлеге уа не оную? Болгъанды аллай да халкыбызда, алай а жаланда биринчи сабийи болмай кълса. Бюгюн а онг болган, болмагъан да шерияты шагъат этип кюрешедиле ол эриши затха.

Фатимат: Мен анылапхандан, төзюмлюк, сабырлыкъ жокъду жаш адамлада. Алай а, таматалада болмагъан алада кыайдан болсун? Ата юйдеча, тынч жашау ким берликди? Юйден бир чыккысанг, эртте кыобаргъа, баш иенге, кыайыналарына кыайналыргъа да тышер. Аллах айтып, дуния иги жанына тюрленгенди – суу ташыр, от этер, кюл төгер кереклиси жокъ, быстыр жуугъан машина, кыагъанакны тынчайтхан онгла да бар. Хар не да тынч болгъанды, кыылыкъ жокъду аны адамланы араларында. Ол келишиуну кыураыкъ бизбиз – тиширыула. Кёп жерде терслик биздеди.

Азамат (жаш адам): Телевизорда, Интернетте бедилликкеге аралып турмай, бусагъ-атда жашаудан да бизге келишгенин алып, кесибизни ариу адетлерибизге кыайтсакъ, андан игиси болмаса. Сёз ючюн, барыбыз да кёрюп турган затда тохтайым: келинин, туурагъа чыгъарып турмай, энчи жерде солутуп, намысын, сыйын кёрсек, аны не хатасы барды? Киеуно, тортла кесдирмей, жашланы арасында букъдурган иги тойюл-мюдо, жортуруп айлангандан? «Намысым да намысы болган беруучюдо. Болмаган несин берсин?» – деучюдо кыарт адам. Ол жаны бла жарылагъа ушамайкы.

Забида: Сабий ата-анадан юлго ала-ды. Алай а аладан кыайгы чыгып, чачылгъаны да болады жаш юйюрю. Мен биринчи таматала жууалпы сунама анга. Аны бла бирге башха миллетге ашакъан жашла кёп бола баргъанлары да сагъайтады. Ариу, намысы бла келген келинин бир жанына тюртүп, жаш юйюрю чачып келген, тилинги, адетинги билмеген адамгъа сый бергенлине да кёрөбиз бюгюн. Алай а ала да игидиле юйюр кыурамай кыалгъан жашладан. «Кишиге хатам тиймейди. Кишини жанын кыайнамайма. Тынч – ашым, тынч – башым», – дейди кыарындашымы жашы. Кыалай тийирмейсе хата, халкынга адам кыошмасанг, жетмишден атлагъан ананг

санга аш кыайгы этгенлей, юсюнге-башынга кыайгыргъанлай турса?

Харун: Арада келишиулук болур ючюн, акъыл да, сабырлыкъ да, сыймеклик да керекдиле. Ала болсала, мюлк да, ырыкы да келирле. Кертиди, кёрюп турабыз, жашла да энди онглануы излейдиле: машинасы, фатары, башха байлыгы, кыулугъу болгъанлары. Алай а аладан тенглик излеген хар заманда кыууанып да бармайды, аяк тыогте тыошоп, учузлукъ сынайдыла кёлпе. Кесинг этген ырыкыдан халап, андан берекетли зат жокъду дунияда деп эсгертирим келеди жаш адамлагъа.

Аман кыылыкълы жашларын юйдегили этип, андан сора жюрек тынчлыкъ излеп, кеслеринден кенгеде тутаргъа сыйгенле да тюрбейдиле. Алай жашны кыатында тутуп, юйрете тургъандан игиси жокъду. Ким биде, сабийи болуп, жашаугъа башха кёздөн кыарап кыалыргъа да болур.

Разият: Мен оюм этгенден, хар не да кы-ралмакылыгыбыздан келеди. Тёрге ырыксы, ахча-боцха угъай, адеп, намыс, ийман чыгъ-аргъа керекдиле. Тиширыуну кырал ише ишлегенин, юйде тойюлгенин да кёрөбиз, эр кишиле эринчекликке хорлата баргъанда. Хар бири да кеси орунларында болсала, андан игиси жокъду. Алай болур ючюн а, сабийлик-ден тюз ёсдюрге керекбиз жашны, кызыны да. Тойларыбыз не кёп болса да, жаш юйюр-леден ючден экиси чачылгъаны махтаумуду миллетге? Аны сагъышын хар адам да кеси арбазында этерге керекди.

Кыайсы: Миллетде бек жарсыулу ише мен юйдегиленмей турган жашланы бла кызыланы кыайгыларын санайма. Кы-алай сунасыз, ала сыймеймидиле ата-ана кыууанчыны сынап, сабий ёсдюрге, ингир сайын жылы юйлерине келирге? Ненча жашыбыз, кызыбыз жашайды ол насыпны сынамай? Юйдегиленген кыайын бол-гъанды дейдиле. Ол да болур – ресторан, омакъ машинала, жырчылагъа, таматагъа, шапалагъа – хар кимге ахча кыоранч этерге керек. Ол затланы мардасы болса керекди. Тойгъанла кыуругъанларын кётюралмай, кыарысуз жашагъанла да аланы жеталмай, барады кюреш арада.

Оноуну тышырыула да алгъандыла де-геннге да угъай дейлайма. Бюгюн тиши-рыуну, эр кишини да борчларыны арасына чек салган кыайынды. Алай, келигиз, тюзюнден тутайкы. Ахыр сёзю эр киши айтысын. Таулула ушайбыз да?!

МУСУКАЛАНЫ
Сакинат хазырлагъанды.

Шагырейлену

«Кыайда тугъган эсенг да, анда жарарса!»

Кыабарты-Малкъарны кырал аграр университети кёп болмай Май эмда Прохладна районлада тамата классланы окъуучула-рыны кыауумун кыонакыгъа алгъанды, деп билдиргендиле вузну пресса арасындан.

Жаш адамла «Кыайда тугъган эсенг да, анда жарарса!» деген чакъырыу бла жолоучулукъ халда бардырылган форумгъа кыатышхандыла. Аны уа «Жаш адамлагъа регион» деген программаны чеклеринде КъМР-ни Жаш тейюно ишлери жаны бла министерствосу кыурагъанды.

Алай бла, кыонакылагъа уни-верситетни кесинде экскурсия кыурагъандыла. Ала аны му-зейине кыарагъандыла, тире студентлени кыаууму бла тюр-бешгендиле эмда иш сайлау жаны бла ушакылагъа кыатыш-хандыла.

Школчула, аланы саны уа жоц бла жарымгъа жете эди, вузну тарыхы бла шагырей-ленгендиле, факультетлени презентация стендлерине да кёз жетдиргендиле. Ала бла КъМККъАУ-ну музейини баш-чысы Хашауа Моламусов эм профессор Црай Кагермазов да ушакылагъа бардыргъандыла.

Вузгъа хазырлау, усталыкъ сайлау эмда урунуу жаны бла себеплик этген араны башчысы Зарема Кураши-нова университетде кимлеге окъутханларыны, ары кыалай кирриге боллугъуну, усталыкъ сайлагъанда бегирекда неге эс бурургъа кереклисини юсле-ринден жик-жиги бла айтханды. Студент советни башчысы Эльдар Шонтуков а студентле не бла кюрешгенлерин туура этгенди, жашауда тюз оную эте билуно магъанасы айтып-айтамзача уллу болгъанын да чертгенди.

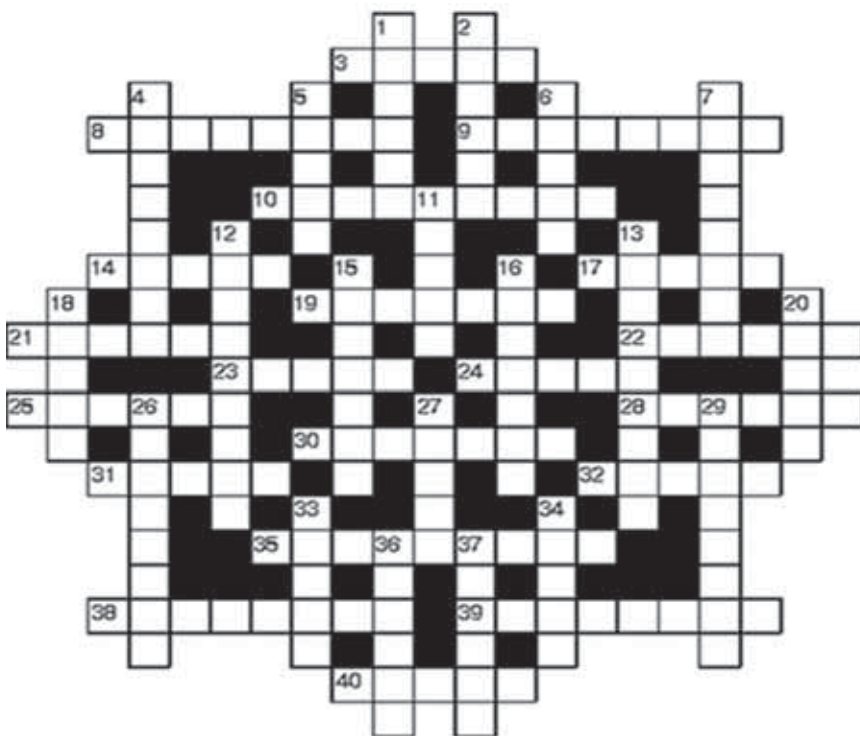
ОМАРЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 3. Кийик тонгуз. 8. Ушкюкн тюрлюсю. 9. Гедешде энчи жумуртха. 10. Кыууанч тойгъа союлган мал. 14. Кёчюп айлануучу халк. 17. Быстыр кесекчик. 19. Тюплери эшилген уучу чабыр. 21. Женгиз кийим. 22. Улуу таулу ит. 23. Агъач аяк. 24. Дунияны бир жаны. 25. Отха аны бла узаладыла. 28. Дуниясын алышыу. 30. Сыйлы кыумач. 31. Жарлы халкыны оноучулары. 32. Бичиучюно кереги. 35. Кыарчаны жашыны атын журютген тау. 38. Эшек иерни юйюне салынады ол. 39. Бек иги, аламат. 40. Душман, жау.

ЁРЕСИНЕ: 1. Белгиленген

кыууанч. 2. Гара суу. 4. Бизни эрттегили атыбыз. 5. Жилтин чыгъарган таш. 6. Иш хакъ. 7. Сабийге зауукълукъ берген учуучу зат. 11. Юйю аллы. 12. Суу жагъалада кыармакыла бла айланганла. 13. Бир жерде уллу дауур. 15. Кемеде бек тамата. 16. Финнлиле бла кыоншу республика. 18. Улуу адамгъа сый беруи. 20. Аны жашла эришип сындырадыла. 26. Динни тюрлюсю. 27. Арыу, кыарысуз болуу. 29. Айран этебиз деселе, сютте аны кыуадыла. 33. Тырман сөзле. 34. Уш-кок, гебох, автомат... 36. Агъач чёгюч неда эрттегили сауут. 37. Нени да эте билген хунерлиле.

Газетни 114-чю номеринде басмаланган сёзберни жууаллары:

Энине: 7. Кыандауур. 8. Атланган. 10. Жанакыайт. 11. Тасха. 13. Аулак. 15. Люаза. 18. Сууспа. 20. Таллык. 21. Айланма. 22. Опал. 23. Мода. 25. Айнтыу. 27. Шыхырт. 28. Каклык. 29. Кыуран. 32. Кырак. 34. Балык. 35. Аштапарла. 36. Жумдурук. 37. Шахтаран.

Ёресине: 1. Жалгъаууч. 2. Кыалжа. 3. Журнал. 4. Атийма. 5. Тахта. 6. Жапсарыу. 9. Акъла. 12. Хасалчыла. 14. Урходукла. 16. Юйлену. 17. Зенитка. 19. Налат. 20. Тамук. 24. Кысыулуку. 26. Чырылдау. 29. Кыутлук. 30. Рапс. 31. Нарзан. 33. Кыбук. 34. Балта.

Эм тириле сауыгалангандыла

«2023 жылны экспортёру» конкурсуну Шимал Кавказда кезиунде хорлаганланы эмда ал жерлени алганланы кеп болмай Махачкалада сауыгалагандыла, деп билдиргенди КъМР-ни Промышленность, энергетика эм сатыуу министрствосундан.

Конкурсуну эксперт комиссиясы алгаракада онтёрт номинацияда юч биринчи жерге тийишли болганланы айырганды. Эки биринчи жерни, бир экинчи эмда бир а ючюнчю Къабарты-Малкъардан предпринимательле алгандыла.

Промышленность бөлүмде «Терекалмаз» болганды биринчи. «Эм иги тиширүү экспортёр» номинацияда уа «ТД «Аква-Кристалл» предпритияны башчысы Мадина Аришева хорлаганды. «Хазыр аш-азыккы бөлүмюндө

де жылны экспортёру» дегенде да бу предпритияны ючюнчю жерге тийишли кёргенди. «АПК продукцияны сферасында жылны экспортёру» бөлүмде экинчи жерге урлукчулук бла кюрешген «Отбор» ООО чыкканды.

«Жылны экспортёру» премия сау жылны ичинде бардырылган ишни кыйматын ачыклайды. Бюгюн биз жетишимле болдурган коллегаларыбыз, аны бла бирге уа кыралыбыз ючюн кыуанабыз, быллай къармашуулу предпринимательле бла ёхтемленебиз. Шимал Кавказ федерал округну экспортю ахыр жылны ичинде иги ёсгенин да белгилерге тийишлиди», – дегенди Россейни экспорт арасына кирген Россексимбанкны башчысыны къуллугун толтурган Татьяна Сахарова.

Фахмуларын ачыклагандыла

Нальчикде «Маяк» санаторийни башчысы Мамайланы Галинаны башламчылыгы бла 24 сентябрьде «Синдика» къонакъ юмде аш-азыккы байрамы ётгенди. Къонакъланы санында уа КъМР-ни курортла эмда туризм министри Мурат Шогенуков эм башхала бар эдиле, деп билдиргенди «Иш кёллю Россей» жамаат организацияны бизни республикада бөлүмюндөн.

Ашха усталаны «Татылуу санаторий» деген ат бла бардырылган эришиуне «Маяк», «Грушевая роща» эм «Горный родник» учрежденияланы эмда «Синдика» къонакъ юмю кыууулары кыатышхандыла. Ала кеслерини эмда ишлеген жерлерини юслеринден хабарлагандыла, соруулагы жууапла бергенди,

миллет ашла хазырлагандыла. Алай бла биринчи жерге «Грушевая роща» санаторий чыкканды. «За попадание в «яблочко» деген кубок бла «Маяк» учрежденияны кыууу сауыгаланганды. «Синдика», «Горный родник» санаторий торлю-торлю сауыгалагы тийишли болгандыла.

Бир вийыккыны ичинде

Жетишимлерин кёргюзтгенди, башхаланы сынамыларына да тошюннгенди

Кеп болмай Москвада «Крокус Экспо» арада аш-азыккыны «WorldFood Moscow 2023» деген халккыла аралы кёрмючю ётгенди. Аны ишине Къабарты-Малкъарны келечилери да кыатышхандыла, деп билдиргенди республиканы Экономиканы айнытуу министрствосуну пресс-службасындан.

«WorldFood Moscow 2023» – аш-азыккы бөлүмде ишлерин бардырган, суула, бу бөлүмде изленген къошак затла чыгаруучу компанияланы эмда предпритияланы тобешиучу жерлериди. Бу жол анга 39 кыралдан эмда Россейни 56 регионундан келечиле кыатышып, кырауучулары продукциялары бла шагъырейлендиргенди, кеслери да жангы затла кёргенди.

Къабарты-Малкъардан анда была болгандыла: «Наль-

чик-Сладость», «Радуга», «Эльбрус-К» предпритияла, Чегемде мияла завод, «Сириус-М» ООО, «Хлебный дар» макарон фабрика, энчи предприниматель Р.Жабалиев. Алага алай онгун Регионну экспортха себеплик этиу арасы бергенди.

Дагыда ол кюнде ара шахарда къонакъ юмде «PRESENTICA» деген халккыла аралы кёрмюч бардырылганды. Анда уа къолдан устала этген затлагы, сауыгалагы, юмде изленген аберилеге,

адырлагы эм башха затлагы кыараргы боллук эди. Кёрмючю кезиунде ишчи тобешиуле, презентацияла, ушакъла, мастер-классла, «тёрек столла», тобешиуле да озгандыла. Къабарты-Малкъарны атындан анда «Moon candle», «BRO» эм «Ilona Jilova» биригиуле болгандыла.

Республиканы Экспортха себеплик этиу арасы кёрмючлеге кыатышыргыа сойген предпритияланы эмда предпринимательлени ол ишке къоранчларыны бир кесегин төлейди, кеп жаны бла да болушды. Ол бары да «Гитче эмда орта предпринимательство» деген миллет проектни чеклеринде этиледи.

Бир бирден юлгю ала

Къабарты-Малкъардан предпринимательлени кыууу кюнде Беларусь Республиккада ишчи тобешиуле бардырады. Бизнес-жолуучулуккы алагы регионну Экспортха себеплик этиу арасы кыраганды, деп билдиргенди КъМР-ни Экономиканы айнытуу министрствосундан.

Предпринимательлени ол кыралгы барганларыны магынасы – гитче эмда орта бизнесни арасында ишчи байламлыккыла кырауду. Аны хайырындан жангы рыноклагы

чыгаргы, кыйматлы, эки жанына да хайырлы келишимле этерге боллуккыду. Предпринимательле Беларусьну сатыу-алуу сөтлерини, предпритияларыны, бизнес-биригиулерини келечилери бла тобешигенди, ушакъла бардыргандыла, производстволагы да кез жетдиргенди.

«Ары барганланы битеу жумушларына кырайбыз. Бизнес-жолуучулуккы кыатышханла Беларусьда рынокну, законодательствону эмда налог политиканы энчиликтери бла шагъырейленди», – дегенди Экспортха себеплик этиу араны специалисти Къулбайланы Марат.

Дайым да жолунг болсун!

Алтуланы Тахир элдеги мектепни автобусун 2007 жылда жюрютюп башлаганды. Энди адам улуну бек уллу байлыгына-сабийлени – дерслеге, районда, республикада бардырылган эришиулеге заманында, чырмаусуз жетдирир ючюн техника бузкъусуз, жылны кыайсы кезиунде да жолгы чыгып кыайырача болургыа керекди. Кюн сайын Огъары Лескенден сабийлени Ташлы-Талагы, дерследен сора уа юйлерине жетдирип турган тынч жумуш туйюлду.

Тахир улоуну тап кырагандан, аны тап жюрюткенден сабийле дерсге келмей къалмагандыла. Элден эришиулеге чыккында уа, Алтуу улу окуучулагы аланы устазларындан аз эс бурмайды. Ата-анала Тахир бла сабийлерин кыайры

да ышанып жибередиле. 2016 жылдан бери уа ол «Газель» машинаны жюрютеди. Сёз ючюн, волейболдан эришиулеге чыккында, улоуну ичи сабийледен толу болуучуду. Биз айтырык, не заманда да алай болуп турсун, улоуну ичинде жашчыккыланы бла кызычыккыланы жарык ауазлары эшитилсинле. Жол болсун!

Басмагы Улбашланы Мурат бла Мамайланы Алий хазырлагандыла.

Темир ахчаланы жыйып турмай

Бизни республикада «Темир ахчаланы вийыгы» башланганды. Бу акция Россейни Ара Банкны башламчылыгы бла 8 октябрьге дери бардырылды. Аны чеклеринде темир ахчалары болган инсанланы, аланы банклагы элтип, кыагыт ахчалагы алышыргыа чакырадыла.

Акцияны магынасы бу банкны Къабарты-Малкъарда бөлүмюнде былай ангылатхандыла: «Бюгюнчюкде бизни кыралда темир ахчадан 71,8 миллиард сому жюрюйдю. Башхача айтханда, хар адамгы аладан беш жюзю жетеди. Ол 850 сом болады, кеси да 1,5 килограмм тартады».

Шёндю хайырланылган темир ахчаланы чыгаруу 1997 жылда башланганды. Алай асламысы жюрютюлмейдиле – адамла аланы кыстырык халда орунлагы жыйып турадыла. Акцияны хайырындан аланы жангыдан хайырлануугыа чыгарыргыа суюдиле. Адамла кыагыт ахчала кыолу боллуккыдула, кырал а темир ахчаланы чыгаруугыа къоранчларын азайтырыккыды.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Шеф-редактор
ТЕКУЛАНЫ Хауа

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редактор),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редакторун орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 40-03-24. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламы информацияны эркинликлерин кыруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893

Газетни басмагы «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графикге кёре 19.00 сагытта къол салынады. 20.00 сагытта къол салынады.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЛА:

Мокъаланы Зухура - дежурный редактор, Кучукланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасарлары, Бийчеккуланы Жаннета (1,2,3,4-чю бетле), Геляланы Валентина (10,11-чи бетле), Ахматланы Люза (9,12-чи бетле) – корректорла.

Тиражы 1484 экз. Заказ № 2125

Багысы эркинди.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почтаасы:
elbor_50@mail.ru